

Hanna Valldén

Rektor, Eskilstuna

Min sverigefinska sida utvecklas genom jobbet

Stolthet. Det är ett ord som Hanna Valldén använder för att beskriva relationen till sina finländska rötter. Tillsammans med föräldrarna flyttade hon som tvååring till Eskilstuna. Föräldrarnas tanke var att återvända till Finland när dottern kommit i skolåldern. – Nå, det ser faktiskt ut som om jag ännu inte kommit i skolåldern, skrattar Hanna och uppger att föräldrarna fortfarande bor kvar i Sverige.

Även Hanna rotade sig i Eskilstuna och har redan hunnit göra sig en lång karriär inom skolvärlden. Hon arbetade som lärare i olika skolor och studievägledare i Malmköping. Till arbetet hörde också administrativa uppgifter och snart började man kunna höra kommentarer om att hon var ett rektorsämne.

I samma veva sökte Eskilstuna sverigefinska skola efter en rektor, och bitarna föll på plats. År 2015 tog Hanna över tömmarna för skolan och fick börja arbeta med finska språket, som var så viktigt för henne. År 2016 blev hon även ledare för förskolan Pikku-Erkki.

– Visst funderar man ju ibland över hur det råkade bli såhär!

Det finska språket är något som Hanna har vårdat sedan hon var liten. Med stolthet i stämman har hon talat om sitt finländska arv. I början upplevde hos sin identitet som uttryckligen finsk, men under åren kände hon sig allt mer som en sverigefinländare. Det berodde delvis på att man under senare år allt mer börjat tala om hur det är att vara sverigefinne.

Och självklart har det haft betydelse att jag arbetar med sverigefinska barn. I vår skola har vi andra, tredje och till och med fjärde generationens sverigefinnar, och en del av dem har inte ens besökt Finland. Det är inte heller allas föräldrar som kan prata finska.

Trots språk- och minoritetslagen är man väldigt sent ute. Generationer har hamnat i kläm och förlorat kontakten

med sin finska bakgrund. Hanna betonar att skolans uppgift är att odla barnens rötter till Finland och göra dem bekanta med den sverigefinska identiteten. Arbetets största utmaningar ligger i att återuppväcka språket och kulturen.

När Hanna började som rektor på skolan ville hon att man genast då man steg in skulle se att man kommit till en tvåspråkig skola. Hon uppmanar barnen att tro på att de kan nå hur långt som helst i livet och att de har det finska språket som en extra styrka.

Det är viktigt att barnen upplever att de kan ha nytta av språket.

Kulturundervisningen vid skolan sker genom temaveckor, evenemang och fester. Under året som gått har man bland annat arrangerat Lahtis skidtävlingar och rosettskridskoåkning, som gett barnen möjlighet att bekanta sig med finska skidåkare, skridskoåkare och musik. I år hålls även en traditionell slottsbal på självständighetsdagen.

– Barnen måste få bekanta sig med den samtida, finska kulturen. Vi kan inte uppfostra dem till en sverigefinsk identitet med hjälp av äldre kultur såsom Jamma Tuominen eller motsvarande.

– Hanna betonar att skolan måste existera i samtiden. Lärandet har utvecklats under hennes ledning och elevantalet har vuxit, men man får inte stanna upp. Informationsteknologin är ett centralt fokusområde och ett viktigt utvecklingssteg har också varit att knyta förskolan till skolan. Det ger kontinuitet och trygghetskänsla. Många barn vill fortsätta från förskolan till den sverigefinska skolan.

Hon har velat ge finska språket även till sin dotter, men aldrig genom tvång. Dottern har dock inte alltid velat tala finska men nu, vid 17 års ålder, är situationen annorlunda.

– Jag var med henne i Stockholm på Finland 100-jubileet. Där konstaterade hon sig vara stolt över sina finska språkkunskaper. Det kändes verkligen bra.

För Hanna är vardagen med barnen ett sätt att hålla aktiv kontakt med det samtida livet som sverigefinne och därigenom spegla sin egen identitet. Glädjen i att lära och att följa barnens utveckling ger henne kraft.

– Det bästa med mitt arbete är barnen och eleverna, alltid. För deras skull är det viktigt att kontinuerligt utveckla verksamheten. Läromiljön går alltid att förbättra.

För Hanna har det varit en lång process att utveckla sin sverigefinska identitet. Som barn gick hon i en finsk klass och det finska var helt enkelt en del av vardagen. Efter gymnasiet var det svårare att hålla igång språket och kulturen. Då började hon fundera på var hon egentligen hörde hemma. Genom minoritetslagen och den synlighet den förde med sig kom tanken på att hon kanske var sverigefinne.

– För fem år sedan ordnade jag dubbelt medborgarskap, och då slog det mig plötsligt att jag har möjligheten att vara både och, och att det ena inte utesluter det andra. Just så är det för mig att vara sverigefinne.

Intervju: Laura Santala

Foto: Kai Kangassalo

Översättning: Martin von Pfaler